

Čís. 2332.

Neodvratnou překážkou podle §u 427 tr. ř. jest i porucha automobilu, jímž obžalovaný jel k líčení.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Zm I 41/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 19. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák., a uložil nalézacímu soudu, by nařídil nové hlavní přelíčení ku projednání případu.

D ů v o d y:

Proti rozsudku v jeho nepřítomnosti vynesenu podal obžalovaný odpor odůvodňovaný tvrzením, že auto, jímž se v den hlavního přelíčení včas vypravil na cestu k soudu, stíženo bylo nehodou, která ho tak zdržela, že nemohl již zavčas dostavit se ku hlavnímu přelíčení. Skutkové údaje odporu obžalovaného byly potvrzeny svědeckou výpovědí Antonína Ch-y. Z výpovědi té plyne, že automobil, jímž obžalovaný jel ku hlavnímu přelíčení, utrpěl poruchu nepředvídanou a včas neodstranitelnou. Sluší proto pokládati za provedený ve smyslu §u 427 tr. ř. důkaz, že obžalovaný zdržen byl od zamýšleného včasného dostavení se ku hlavnímu přelíčení neodvratnou překážkou. Jest tudíž jeho odpor proti rozsudku ve smyslu prvního odstavce §u 427 tr. ř. vynesenu odůvodněn i bylo mu vyhověti a učiniti opatření shora uvedené.

Čís. 2333.

Skutková podstata zpronevěry záleží v tom, že pachatel nakládá s věcí jemu svěřenou jinak, než mu bylo svěřitelem uloženo, a že porušuje důvěru svěřitelovu, používaje jí k jinému účelu, než k jakému mu byla svěřena.

»Zadržením« jest takové chování, jímž pachatel projevuje rozhodnutí, svěřenou věc oprávněnému nevydati, nýbrž stav, jímž je věc odňata moci oprávněného, učiniti trvalým.

»Přivlastnění si« věci jest osobování si k ní práv po způsobu vlastníka.

Pouhé nevrácení věci prodané s výhradou vlastnictví a práva žádati ji v případě nedoplatení kupní ceny zpět neodpovídá pojmu »zadržení« (§ 183 tr. zák.); vyhledává se pozitivní jednání pachatelovo, z něhož plyne jeho odhodlání, stav, jímž je věc odňata z moci svěřitelovy, učiniti trvalým.

»Přivlastněním si« není tu jen přechodné zapůjčení věci za okolností, umožňujících pachateli stálou disposici s ní.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Zm I 102/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v České Lípě ze dne 8. ledna 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry ve smyslu §u 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku prodala a odevzdala dne 15. srpna 1924 firma Pavel Sch. a spol. stěžovateli oblek a plášť za kupní cenu 1050 Kč 60 h s výhradou práva vlastnického až do zaplacení kupní ceny, na níž stěžovatel ihned hotově složil 400 Kč; splatnost zbytku byla ujednána dnem 30. srpna 1924 a zavázal se současně stěžovatel, že zboží mu takto svěřené ani neprodá, ani nezastaví, ani nikomu nepůjčí, kdežto firmě bylo vyhrazeno právo, po splatnosti zbytku kupní ceny buďto zbytek ten zažalovati nebo žádati na stěžovateli vrácení zboží, jakož i náhradu veškeré užíváním a upotřebením šatstva jí vzniklé škody. Rozsudek dále zjišťuje, že stěžovatel, jenž 1. října 1924 nastoupil vojenskou službu, na upomínací dopisy firmy nereagoval, zbytku kupní ceny nezapravitil a pro naprostou nemajetnost zapravitil nemůže; že též šatstva firmě nevrátil, naopak je až doposud v držení má a, že dokonce jeho bratr si 20. září 1925 šatstvo vypůjčil a aspoň týden sám nosil; na tomto skutkovém podkladě dovozuje pak rozsudek, anižby dále rozlišoval mezi zadržením a přivlastněním si a pojmy ty aplikoval konkrétně zjištěným skutečností případu, k závěrečné části důvodů, že stěžovatel znemožňuje firmě domáhati se cestou mimosoudní neb soudní náhrady za užívání a upotřebení šatstva; že disponuje se šatstvem jako majitel, poskytuje bratrovi jeho spoluužívání a, že firmě následkem jeho jednání je dispoice znemožněna. Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká rozsudku, že oněmi skutečnostmi nejsou naplněny objektivní náležitosti zadržení neb přivlastnění si svěřené věci po rozumu §u 183 tr. zák., nýbrž, že jsou vlastně pouze porušením obligatorního závazku stěžovatelova, zbytek kupní ceny firmě zapravitil. Skutková podstata zpronevěry spočívá v tom, že pachatel nakládá s věcí svěřenou jinak, než mu bylo svěřitelem nařízeno, a že porušuje důvěru svěřitelovu, používaje věci k jinému účelu, než k jakému mu byla svěřena. Toto protiprávní nakládání může se zračiti v zadržení nebo přivlastnění si svěřené věci; a jest zadržením takové chování, jímž pachatel projevuje své rozhodnutí, svěřenou věc vůbec oprávněnému nevydati, nýbrž stav, jímž je věc odňata moci oprávněného, učiniti trvalým; přivlastněním si věci pak osobování si k ní práv po způsobu vlastníka.

V souzeném případě bylo zcela nepochybně účelem smlouvy stran, že si stěžovatel chtěl opatřiti pro vlastní potřebu šatstvo, a že šatstvo mu také firmou bylo přenecháno k tomuto účelu, by je nosil; pokud tedy stěžovatel šatstvo nosil, ať se již tak stalo častěji neb řidčeji, ať při tom opotřebováno bylo více nebo méně, ať snad je nechal vůbec ladem le-

žeti doma, poněvadž se mu nelíbilo, nebo z kterékoli jiné příčiny, vše to by se nepřičilo účelu, za kterýmž mu šatstvo bylo přenecháno a svěřeno, a nemohlo by naplniti pojem zadržení ani přivlastnění si ve smyslu §u 183 tr. zák. Avšak ani v pouhém nevrácení šatstva nelze ještě spatřiti s hlediska §u 183 tr. zák. závadnou činnost; především není, jak i stížnost zcela právem vytýká, vůbec zjištěno, zda firma Sch. skutečně na vrácení šatstva reflektovala a je od stěžovatele žádala; rozsudek mluví pouze o »upomínacích dopisech«, anižby však zjistil, zda šlo o upomínky v příčině doplacení kupní ceny, či o vrácení šatstva a náhradu případné škody; avšak i kdyby bylo zjištěno, že stěžovatel přes upomínky poslednějšiho rázu šatstva nevrátil, neodpovídalo by podle okolností konkrétního případu, kde šatstvo bylo svěřeno, za účelem nošení, pouhé nevrácení jeho samo o sobě ještě pojmu zadržení; pouhá nečinnost pachatelova, netečnost jeho vůči upomínkám — třebaže se stane obžalovaný, pokud šatstvo nadále užívá, civilně povinným k náhradě, — tu ještě nestačí, nýbrž vyhledává se s jeho strany jednání pozitivní, z něhož plyne jeho odhodlání, učiniti stav, jímž je věc odňata moci svěřitelově, trvalým; rozsudek ovšem tvrdí, že stěžovatel svým jednáním znemožňuje firmě, disponovati se šatstvem; v čem však toto jednání spočívá (zda na příklad znemožňuje firmě přístup k šatstvu, odepírá jejímu zástupci šatstvo vydati, držbu šatstva vůbec zapřel, neb je před firmou ukrýval a pod.) rozsudek nezjišťuje. Nebude tu od místa, i pečlivěji, než jak se doposud stalo, tudíž zevrubným výsledkem zástupce firmy zjistiti, zda je správně, že firma již hned z počátku, když stěžovatel jí šatstvo prý pro nedostatek peněz chtěl vrátiti, vůbec z přetvzení zboží odepřel.

Pokud pak jde o případné přivlastnění si šatstva, mohla by k nedovolené dispozice poukazovati jediné skutečnost, že bratr stěžovatelův na podzim 1925 asi týden šatstvo nosil; přivlastnění si spočívá v tom, že pachatel proti vůli svěřitele nakládá se svěřeným statkem způsobem toliko oprávněnému příslušejícím, na příklad tím, že věc zcizí, zastaví a pod. a mohlo by tu i býti, pokud pachatel věc někomu půjčil, avšak přece pouze za předpokladu, že tímto zapůjčením byl oprávněný »ohrožen ve svém právu svěřenou věc vůbec dostati zpět, a takto jednáním pachatelovým vydán byl nebezpečnosti úplné ztráty svěřené věci«; zajisté by tu bylo proto vyloučiti z rozsahu trestnosti zcela přechodné zapůjčení svěřené věci za okolností, umožňujících pachateli stálou disposici s nimi, a rovnající se svou mizivostí nanejvýše jistému (netrestnému) furtum usus; jak se však věc měla v souzeném případě, nelze vůbec z rozsudku seznati; není patrné, zda se jednalo (aspoň podle záměru stěžovatelova) o příležitostné zapůjčení šatstva bratrovi k ojedinelému přechodnému nošení v místě společného pobytu, takřka před očima a pod dozorem stěžovatelovým; není zjištěno, zda stěžovatel vůbec k tomu svolil, by bratr šatstvo nosil, či, zda si tento snad šatstvo vzal svémocně; ani stěžovatel ani jeho bratr v tomto směru slyšení nebyli; není též patrné, zda snad bratrovi půjčil šatstvo, by mohl odcestovati (viz četnické oznámení ze dne 20. září 1925, že se bratr »potuluje« mimo okres V-ský ve vypůjčeném šatstvu), což by zajisté mohlo poukazovati k nedovolené dispo-

sici, a není též zjištěno, kdy a v jakém stavu bylo vráceno šatstvo stěžovateli; rozsudek se posléze nezabývá zajisté důležitou subjektivní stránkou, zda stěžovatel, jemuž nošení šatstva nebylo zakázáno, si byl vědom protiprávnosti svého jednání, půjčuje oblek bratrovi. Rozsudek zvláště zdůrazňuje, že stěžovatel koupiv 15. srpna 1924 šatstvo, firmě zamlčel, že musí nastoupiti dne 1. října 1924 službu vojenskou, a, že by mu firma, kdyby to byla věděla, šatstvo na úvěr nebyla za žádných okolností přenechala; avšak při skutkové podstatě zpronevěry nelze tyto, koupi předcházejší okolnosti dále využítkovati; spíše mohly by případně snad poukazovati k lstivému jednání s hlediska §u 197 tr. zák. a bude proto na nalézacím soudě, by uvažoval o tom, zda si snad stěžovatel počínal při samé koupi lstivě, zmlčev firmě onu skutečnost, pro uzavření smlouvy, o níž tu jde, zajisté závažnou, a přistoupiv snad schválně na podmínku výhrady vlastnictví, by tím snadněji pohnul firmu k tomu, by mu šatstvo dala na úvěr. V důsledku všech těchto úvah bylo napadený rozsudek zrušiti v celém jeho rozsahu jako zmatečný s hlediska §u 281 čís. 9 a) tr. ř., a ježto, jak shora naznačeno, nejsou zjištěny veškeré skutečnosti, jichž zjištění při správném výkladu zákona bylo zapotřebí, věc za souhlasu generální prokuratury vrátiti již v zasedání neveřejném podle §u 5 novely k trestnímu řádu soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2334.

Přivodění určitého výsledku opomenutím (§ 335 tr. zák.) spočívá v tom, že pachatel nebrání příčinné působivosti stavu věcí, poukazujícího ku vzniku onoho výsledku, pozitivním jednáním, které by bylo výsledkem zamezilo, pachateli předsevzítí náleželo a bylo mu možné.

Pokud stačí příkaz osobám (dělníkům) stavem věcí ohroženým, by před započítím práce učinili určitá bezpečnostní opatření (chovali se určitým způsobem).

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Zm II 28/26.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Mor. Ostravě ze dne 5. listopadu 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §u 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř., namítá, že ve skutkovém ději rozsudkem zjištěném není ztělesněna příčinná souvislost mezi nehodou Emila B-a a opomenutím obžalovaného. Nehoda stala se sesutím severní stěny jámy. Neuvažujíc o tom, zda k sesutí stěny došlo podko-